

Tajemství krásy rododendronů

Průhonice, 30. dubna 2020 – Pěnišníky neboli rododendrony jsou častou a oblíbenou dřevinou parků a zahrad. Nejedná se o rostlinu novou, v Průhonickém parku ji například vysazoval zakladatel parku, hrabě Arnošt Emanuel Silva Tarouca již před 120 lety. vysazovali ji už naši předkové před 120 – 130 lety. A věděli proč. Pohled na keře různých tvarů a velikostí s bohatými květy v odstínech od čistě bílé, přes různé tóny růžové, tmavě modrou, až po jasně žlutou, na jaře rozzáří i ten nejtemnější kout zahrady. Navíc, s ostatními vřesovištními rostlinami umí vytvořit nádherné a neotřelé zahradní kompozice.

„Rododendrony pocházejí z území mezi indickým Himálajem a Japonskem, odkud se rozšířily téměř po celé severní polokouli; v Evropě se s planě rostoucími druhy můžete setkat hlavně v Pyrenejích, Alpách, Východních a Jižních Karpatech, na Balkánském poloostrově a ve Skandinávii. A díky změně rodového pojetí nakonec i u nás – k rododendronům je totiž nově řazen i u nás původní rojovník bahenní. Je na Červeném seznamu chráněných rostlin a narazit na něj můžete třeba v rašelinných borech na Třeboňsku a Českolipsku, nebo na vlhkých pískovcových skalách v Labských pískovcích,“ objasňuje původ rostliny Mgr. Jindřich Chrtek, CSc., z Oddělení taxonomie Botanického ústavu AV ČR.

Pokud patříte mezi milovníky rododendronů, měli byste vědět pár základních pravidel, aby se jim u vás na zahradě dařilo. Dendrolog Průhonického parku, Botanického ústavu AV ČR, Jiří Burda, zmiňuje několik tipů:

Jak zaseješ, tak sklídíš. Při výsadbě pěnišníků to platí obzvlášť

Dostatečný prostor, polostín, kyselá půda a dostatečná zálivka. Tak lze shrnout tajemství úspěšné sadby.

Pěnišníky jsou dlouhověké keře, které se dožívají více než sta let, proto musíme při zahradní výsadbě vždy myslet na jejich cílovou velikost a tvar. V našich klimatických podmínkách to může být až 5 metrů. Nezapomínejte tedy na to, jak bude keř vypadat po další generace a dopřejte mu dostatečný prostor.

Při výběru stanoviště mějte na paměti, že jsou to typické podrostové dřeviny, které potřebují trvalé přistínění. Vyberte tedy místo, kde budou mít alespoň „toulavý“ stín a vyhněte se úpalovým stanovištím, kde byste je i při intenzivní zálivce nemohli udržet. V Průhonickém parku například využíval hrabě Arnošt Emanuel Silva Tarouca původního porostu dubů a dalších dřevin, které tvořili porostní plášť, a pěnišníky vysazoval do jejich stínů.

Rododendrony vyžadují kyselou reakci půdy, vysazujte je tedy do kyselé rašeliny. Výsadbová jáma by při velikosti balu 20 – 30 cm měla mít okolo 60 – 80 cm v průměru a 60 cm hloubku. Staří zahradníci, a toto pravidlo dodržoval i hraběte, dávali na dno výkopové jámy starý

zetlelý hnůj a ten pak zasypali kyselou rašelinou. V žádném případě by se však neměly používat organické zbytky ze zahrady jako listí či shrabaná tráva. Jámu je potřeba zaplnit vodou, aby se zasákla do okolního terénu. V poslední době voda v krajině chybí, doporučuji proto opakovat 2 – 3x. Dobrá zálivka je samozřejmostí, zejména na jaře, kdy rostliny potřebují hodně síly k vytváření květů a listů. Kořeny pěnišníků jsou jemné a dobře drží bal, rostlinu vysadíme „zeleným nahoru“ 2-3 cm pod povrch terénu, dosypeme rašelinou. V žádném případě neokopáváme, mohli bychom poškodit kořenový systém rostliny.

Na podzim doporučuji nahrnout do keře mulč ze shrabaného listí, který zabrání promrznutí substrátu a pěnišníku zajistí dostatek vody. Pokud bychom nedodali keři dostatečnou ochranu, voda by se v rostlině změnila v led a uschla by. Na jaře toto listí vyhrabeme.

Někdo má rád holky, jiný zase vdolky. Aneb jak na výběr.

Většina lidí se při výběru řídí estetickým cítěním a volí dle barvy a tvaru květů. Rododendrony však kvetou poměrně krátce, proto je potřeba myslet i na to, jak budou vypadat v zahradě po zbytek roku a jakou kompozici z nich chceme v konečném důsledku vytvořit. Zde nám může pomoci i vhodné sesazení druhů i kultivarů, které budou postupně nakvétat od nejranějších (březen) po nejpozdějších (konec června) taxonů.

Na výběr je z mnoha odrůd různých druhů. Velkolisté a stálezelené druhy jsou nejrozšířenější a nejnámější a hodí se zejména jako pozadí kompozic či volně rostoucí živé ploty. Drobnější keře, které kvetou před rašením listů (známé jako azalky), snesou více slunce. Na podzim nahradí barvu jarních květů podzimní zbarvení opadavých listů. K dostání jsou také drobnolisté, stále zelené nebo poloopadavé keře, rostoucí do výšky maximálně 1,5 metru.

Dvakrát měř, jednou řež – při výsadbě pěnišníků to platí obzvlášť

Řez totiž keře nemají rádi. Pokud ho už musíme udělat, odstraníme pouze větve suché, poškozené a zlámané. Řežeme vždy do rozvětvení, aby na rostlině zůstal vždy dostatek listů, které ji asimilací dostatečně vyživí. Jednorázové zmlazení nedoporučuji, většina stálezelených taxonů by ho nepřežila s výjimkou opadavých azalek, které nemají přes zimu listy.

Nebezpečná krása

Celý rod *Rhododendron* je prudce jedovatý. Dokonce i pyl, který sbírají včely a odnášejí do úlu, může způsobit toxicitu medu. Pozor tedy pokud máte doma nenechavé malé děti nebo zvířata.

Kontakt

Jiří Burda
Správa Průhonického parku
jiri.burda@ibot.cas.cz
tel. 271015235

Mgr. Mirka Dvořáková
PR & Marketing Manager
miroslava.dvorakova@ibot.cas.cz
+420 602 608 766